

1921, čís. 506 sb. z. a n., jež vydáno bylo na základě Šu 2 a zákona čís. 89/20 a upravuje pensijní pojištění v Šu 1 blíže určených zaměstnanců drah sloužících veřejné dopravě a jejich ústavů, pokud nejsou pojištěni dle zákonů z předu citovaných; nařízení toto netýká se zřejmě zaměstnanců státních drah, jak o tom svědčí zejména § 7 cit. nař., v němž se praví, že pojištění zaměstnanců státních drah je opatřeno dle zvláštních předpisů pensijním fondem státních drah a že ustanovení §§ 4—6 nařízení se na ně nevztahuje. Pro peněžní nároky zaměstnanců státních drah, jimž dle Šu 19 organ. statutu pro železniční správu ze dne 19. ledna 1896, čís. 16 ř. zák. vlastnost státních zaměstnanců nepřisluší a pro něž důsledkem toho dvor. dekret ze dne 16. srpna 1841, čís. 555 sb. z. s. platnosti nemá, jsou tudíž příslušny soudy řádné (srv. rozhodnutí otištěná v komentáři Neumann I. k Šu 1 j. n. na str. 45, vyd. 1914).

Čís. 3397.

Na stavbu, zbudovanou na cizí půdě, jest vésti exekuci dle předpisů o exekuci na nemovitosti.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1924, R II 499/23.)

Cihelna, o níž šlo ve sporu, byla vystavěna pachtýřem na spachtovaném pozemku. K vydobytí pohledávky proti pachtýři navrhl vymáhající věřitel exekuci vnucenou dražbou cihelny. Soud prvního stolu zamítl exekuční návrh, poněvadž stavba, o níž jde, není ani nemovitostí ve smyslu zákona, ani nemovitostí, nezapsanou v knize pozemkové, nýbrž stavbou, která dle úmyslu stran neměla se státi příslušenstvím pozemků, na kterých byla zřízena, a proto ve smyslu dotyčných ustanovení zákona se jí také nestala, takže nepřipustnou jest navržená vnucená dražba, která předpokládá věc nemovitou (nemovitost). Podotýká se, že předmětem exekuce může býti jen právo nájemní, příslušející povinnému proti vlastníku pozemku, poněvadž základem pro právní poměr mezi vlastníkem pozemku a vlastníkem stavby jest pachtovní smlouva, na jejímž základě byla cihelna zřízena. Rekursní soud exekuci povolil. Důvody: Přisvědčiti jest právnímu názoru prvního soudce, že stavba, o kterou jde, zřízená na základě pachtovní smlouvy na cizí půdě, tedy ne v tom úmyslu, by povždy na ní zůstala, jest věcí movitou, jakž jde na jevo z Šu 297 obč. zák. a z nadpisu v Šu 431 obč. zák. a v §§ 436, 451 odstavec druhý obč. zák. Přes to lze takové stavby exekučně zciziti jen vnucenou dražbou. To jde na jevo z povahy věci, z třetí dílčí novely k obecnému zákoníku občanskému, která směřuje k tomu, by s nemovitostmi, jež nejsou zapsány v knihách, a stavbami bylo stejně nakládáno, a z materialii k třetí dílčí novele k obecnému zákoníku občanskému, ve kterých se výslovně poukazuje na §§ 133, 134 ex. ř. (str. 167), pokud se tkne vnuceného zcizení nemovitostí, v knihách nezapsaných, a staveb na cizí půdě. Nelze též přisvědčiti názoru prvního soudu, že předmětem exekuce může býti jen právo pach-

tovní, příslušející povinnému proti vlastníku pozemku. Předmětem pachtovní smlouvy jsou pozemky, nikoliv však cihelna, na niž se vede exekuce.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Přisvědčiti dlužno rekursnímu soudu, že, ačkoliv cihelna, na niž se vede exekuce, nemůže býti následkem rozeznávání, zavedeného třetí dílčí novelou ku všeobecnému občanskému zákoníku, mezi nemovitostmi, které nejsou zapsány v knihách pozemkových, a stavbami, pokládána za věc nemovitou, přece lze vésti na ni exekuci prodejem jen podle předpisů platných pro nemovitosti (§§ 133 a násl. ex. ř.). I když stavby, provedené na cizí půdě, nemají zůstatí podle vůle stran na ní trvale a nemohou býti proto pokládány za její příslušenství podle §u 297 obč. zák., jsou přece hospodářsky vázány na pozemek tím způsobem, že ztratí přenesením na jiné místo pravidelně tolik na ceně, že se to rovná jich částečnému a mnohdy i úplnému znehodnocení. Proto vyžaduje právní obchod s takovými, hospodářsky nepřenositelnými, stavbami jiné úpravy, než se jí dostalo obyčejným věcem movitým. Této hospodářské potřebě vyhověla třetí dílčí novela, prohlásila stavby na cizí půdě za rovny nemovitostem, jež nejsou zapsány v knihách pozemkových a změnila za tím účelem §§ 431—437, 451 a 481 obč. zák. Nové předpisy nejsou povahy výjimečné, jak stěžovatel tvrdí, naopak jsou důsledným vybudováním zásady §u 293 obč. zák., že nemovitostmi jsou věci, jež nemohou býti přenášeny z místa na místo bez porušení své podstaty, a není tedy překážky, by jich nebylo obdobně použito i pro obor práva exekučního. Exekuční řád ze dne 27. května 1896, čís. 79 ř. zák. obsahuje zvláštní pravidla o vedení exekuce na nemovitosti, v knihách pozemkových nezapsané (§§ 90—95, 134 ex. ř.), a jest důsledno, by tato pravidla platila i pro stavby, jichž ostatní právní poměry byly třetí dílčí novelou stejně upraveny jako u těchto nemovitostí. Podle zprávy komise pro justiční věci, podané o návrhu změn všeob. občanského zákoníka (čís. 78 příloh ku stenografickému protokolu panenské sněmovny, XXI. sezení 1912), nebylo nového upravení exekučního práva ohledně staveb na cizí půdě třeba, poněvadž tu §§ 90, 102, 133 a 134 ex. ř. poskytují dostatečnou oporu. Tomu nelze rozuměti jinak, než že již před třetí dílčí novelou exekuce na stavby měla býti prováděna podle zásad platných pro nemovitosti. Po vydání třetí dílčí novely nemůže býti o tom pochybnosti. O tom, zda nepřekážejí navržené exekuci nabytá práva vlastníka půdy a jakým způsobem má býti k nim přihlíženo, bude moci býti uvažováno až po provedení zájemného popsání podle §§ 134, 90 a násl. ex. ř. a při stanovení dražebních podmínek. Pro povolení exekuce jest rozhodným jen přednes a návrh vymáhajícího věřitele a soudu náleží pouze zkoumati, zda vyhovují předpisům §u 133 ex. ř. Jelikož vymáhající věřitel navrhuje výslovně exekuci dražbou budovy (cihelny), nelze ho odkazovati na vedení exekuce zabavením a zpeněžením pachtovních práv, která příslušejí dlužníku proti propachto-

vateli, neboť volba exekučního prostředku náleží vymáhajícímu věřiteli a zpeněžení pachtovních práv dlužníkových bylo by jiným exekučním prostředkem, než zpeněžení dlužníkovy budovy. Vymáhající věřitel vysvětlil v rekursu proti usnesení prvního soudu, proč exekuci omezuje na zpeněžení budovy; navrhovaná exekuce jest podle zákona přípustna a soudu nezbývá, než řídit se návrhem.

Čís. 3398.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Nárok přísluší i zaměstnanci, jemuž zaměstnavatel poskytl pensi, jen aby ho nemusel dále podržeti ve službě.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1924, Rv II 751/23.)

Žalobu na placení služebních požitků dle zákona čís. sb. 130/1921 opíral žalobce o soudní smír ze dne 18. prosince 1905, jímž se mu žalovaná zaměstnavatelka zavázala, platiti 1.000 K ročně. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud jí vyhověl. Důvody: Plnění, které žalovaná smírem ze dne 18. prosince 1905 vzala na sebe, jest pokládati za zaopatřovací požitek podle rozumu šu 1 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. Tomu nasvědčuje jednak poznačení »pense«, kterým toto plnění ve smíru nazýváno, ale hlavně tomu nasvědčuje povaha tohoto platu, totiž příjem, kterého se dostává ze služby vystoupivšímu zaměstnanci od jeho bývalého zaměstnavatele pro služby oním tomuto vykonané. Nezáleží na tom, že žalovaná se k placení pense uvolila, ačkoli nastaly podmínky, ujednané ve smlouvě, kterou strany služební poměr žalobcův a předpoklady pense byly upravily. Žalovaná byla zajisté oprávněna, žalobci ihned nad svou povinnost pensi povolit. Bylo-li ve smíru výslovně k obsahu této smlouvy poukázáno, stalo se tak zřejmě jen k přesnému poznačení rozsahu povinnosti, kterou žalovaná smírem nad smluvní závazek se odhodlala plnit. Také na tom nesejde, že žalobce byl tehdy podle vlastního tvrzení schopen služby a skutečně pak ještě dlouhá léta službu konal. Tím nepozbyla jeho pense povahy zaopatřovacího požitku, neboť je všeobecně známo, že se pense často vyplácí i osobám ze služby vystoupivším bez invalidity, ať již způsobené stářím nebo chorobou, a osobám, které si po té ještě hledaly a našly službu jinou. Že také zákon čís. 130/21 tak pojímá výraz zaopatřovací požitky, lze nejjasněji seznati z vládního nařízení ze dne 2. března 1923, čís. 46 čl. I., uvádějícího za příklad případ, ve kterém bývalý zaměstnanec běře zaopatřovací požitky od dvou bývalých zaměstnavatelů, a nad to nabývá ještě nároku proti třetímu. Toto nařízení a jeho základ, zákon ze dne 13. července 1922, čís. 215 sb. z. a n., oním prováděný, zůstaly napadeným rozsudkem v podstatě vůbec nepovšimnuty. Při náležitém ocenění jejich obsahu nebylo by bývalo lze právem tvrditi, že se oba důvody pro uplatňování zaopatřovacích požitků, uvedené v šu 1, pod písm. a) a